

Till
Socialtjänstnämnden

Utvärdering av kurs i genusvetenskap hösten 2004

(1 bilaga)

Förslag till beslut

1. Socialtjänstnämnden godkänner rapporten.
2. Socialtjänstnämnden överlämnar rapporten till kompetensfondens kansli.

Dag Helin

Rita Kahn

Sammanfattning

Två psykologstuderande vid Stockholms Universitet har gjort en utvärdering av en 5-poängskurs i kön/genus i socialt arbete för personal på kvinnoverksamheter inom Socialtjänstförvaltningen. Medel från kompetensfonden beviljades för att genomföra två kurser för 50 personer.

Utvärderingen har gjorts av den kurs som genomfördes under hösten 2004 av Socialhögskolan på uppdrag av förvaltningen. Resultatet visar att kursen, av så gott som samtliga deltagare, uppfattats som mycket givande på det personliga planet. De intervjuade anser att de har fått ny eller fördjupad kunskap, större medvetenhet om och förståelse för kvinnors situation.

Bakgrund

I kommunfullmäktiges budget för 2003 och 2004 fick socialtjänstnämnden många uppdrag som syftade till att förstärka stödet till utsatta kvinnor. Uppdraget innebar att utveckla stödinsatser, boenden och behandling för kvinnor utifrån kvinnors specifika behov. I syfte att öka kompetensen hos personal som arbetar med kvinnor ansökte förvaltningen om 310 tkr från kompetensfonden för att erbjuda 50 anställda en 5-poängskurs i kön/genus i socialt arbete (genuskunskap). Medel från kompetensfonden beviljades.

Två kurser för 50 deltagare arrangerades av Socialhögskolan i Stockholm på uppdrag av förvaltningen. En kurs genomfördes under hösten 2004 och en kurs under våren 2005. För att vidareutveckla erfarenhetsutbyte och samarbete mellan enheter togs initiativ till att starta ett formellt nätverk. Detta för att utveckla metoder och föra en diskussion om gemensam värdegrund, i syfte att förbättra stöd och omhändertagande av utsatta kvinnor.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Individorienterade verksamheter.

Utvärdering

En utvärdering av den kurs som ägde rum under hösten 2004 har gjorts av två psykologstuderande vid Stockholms Universitet.

Kort sammanfattning av rapporten

Kvinnor som utsätts för våld och kränkningar är ett omfattande samhällsproblem i Sverige. Enligt Kvinnofridsreformen skall personal vid myndigheter och kommunala verksamheter som arbetar med utsatta kvinnor få kompetensutveckling i frågor om mäns våld mot kvinnor. Hösten 2004 genomgick 23 personer vid Socialtjänstförvaltningens olika stadsövergripande kvinnoverksamheter i Stockholm en 5-poängskurs i genusvetenskap vid Socialhögskolan. Våren 2005 gick ytterligare en grupp samma utbildning.

Initiativet till kursen togs av ett informellt nätverk vid några av de enheter som arbetar med utsatta kvinnor, då man funnit behov av att utjämna kunskapsnivån och möjliggöra kunskapsutbyte mellan enheterna. De verksamheter som omfattades av utbildningen tillhör främst individ- och kundorienterade enheter inom förvaltningen.

Teoretiska utgångspunkter

Rapporten grundar sig på teoretiska utgångspunkter som berör kompetensutveckling, lärande och kunskapsutveckling, lärande organisation samt utvärderingsteori. För att lärande ska ske krävs att kunskapen kommuniceras på ett sätt som individen kan ta till sig, att den känns personligt angelägen och relevant för arbetet, samt inte minst att det i botten finns ett engagemang för arbetet i sig. Därutöver krävs tid för reflektion och integration av ny kunskap i förhållande till befintlig, samt i förhållande till praktiska erfarenheter.

För att ny kunskap därutöver ska ge effekt på längre sikt, både för individen och organisationen, krävs möjlighet till kunskapsanvändning. Detta är beroende av att man upplever sig ha såväl subjektivt som objektivt handlingsutrymme. Subjektivt handlingsutrymme är kopplat till personens kompetens, det senare begreppet avser arbetsrelaterade och organisatoriska förutsättningar.

Utvärderingens syfte

Utvärderingens syfte har varit att undersöka i vilken utsträckning kursen lett till kompetensutveckling som kan stimulera till metodutveckling i verksamheterna för

utsatta kvinnor. Syftet var också att se om kursen lagt en grund för ökad samverkan i det kommande nätverket, samt för ett arbete mot en gemensam värdegrund. Slutligen var syftet att identifiera främjande och hindrande faktorer för målsättningen med kursen. Utvärderingen har gjorts med kvalitativ metod och grundas på resultat av halvstrukturerade intervjuer med 15 kursdeltagare. Intervjufrågor utformades utifrån resultatet på de enkäter som besvarats före, respektive efter kursen.

Resultat

Resultatet visar att kursen, av så gott som samtliga deltagare, uppfattats som mycket givande på det personliga planet. De intervjuade anser att de har fått ny eller fördjupad kunskap, större medvetenhet om och förståelse för kvinnors situation och att man ställer sig nya frågor. En del har svårt att se den praktiska tillämpningen på arbetet. Den sociala kontakten med kollegor har varit stimulerande och de flesta ser fram emot bildandet av ett nätverk, för vidare erfarenhetsutbyte och för fortsatta diskussioner kring en gemensam värdegrund, där åsikterna idag går isär. Intervjuresultatet tyder på att kursen för många lett till kompetenshöjning, till ökat subjektivt handlingsutrymme.

Konkreta exempel på metodutveckling är dock ännu relativt få, för detta behövs mer tid, och dialog, i ett öppet och tillåtande diskussionsklimat, vilket i sin tur kräver att frågan har stöd såväl i de olika enheterna som från organisationen i sin helhet. För att möjliggöra ett löpande professionellt samtal om genus och socialt arbete, inom och mellan verksamheterna, är det också viktigt att flera utbildas och att kompetensutveckling i dessa frågor görs till en kontinuerlig process som åtföljer det praktiska arbetet.

Förvaltningens synpunkter

Rapporten är mycket välskriven och genomarbetad. Utvärderingen visar att dialog och erfarenhetsutbyte är viktiga delar för att teoretiska kunskaper ska kunna omsättas i metodutveckling i det praktiska arbetet. Det formella nätverk för personal som arbetar i kvinnoverksamheter ska framöver anordna möten och studiedagar för berörd personal. Som en upptakt för nätverket inbjöds personal till teaterföreställningen "Mottagningen", en pjäs om våld i parrelationer 2005-09-20.

Bilaga:

1. Utvärdering av kurs i genuskunskap hösten 2004 av Helen Infeldt och Maro Papadopoulou, Psykologiska institutionen, Stockholms universitet.